Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ !

ЭНСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата 1935 сыл алтыннан 5 күнүгэр торуттумуттан

2002 с.
Тохсунньу
10
күнэ
чэппиэр
№3 (8998)

(Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр)

Саҥа дьыл үүнэр түүнүгэр Аппааны нэһилиэгэр дьиэ умайбытын биричиинэтэ табахтан буолара биллибит. Саҥа дьыллааҕы бырааһынныктар кэмнэригэр улууска улахан кэһии таһаарыллыбатах. 2001 сылга улуус үрдүнэн 21 баһаар бэлиэтэммит, онно 3 киһи, ол иһигэр 1 оҕо өлбүт. 2000 сылга 24 баһаар бэлиэтэммит. Былырыыҥҥы хоромньу 2000 сыллааҕар аҕыйах эрээри хоромньу уопсай суумата сиҥ биир элбэх. «Талба» рынок умайыытын төрүөтэ электрохаһаайыстыбаттан буоларын экспертиза быһаарбыт.

ХХХ

Быыбарга ГИБДД, ИДьУО, редакция, телестудия үчүгэйдик үлэлээбиттэрэ бэлиэтэннэ. Ахсыннан 29 күнүттэн эрдэ куоластааһын, тохсунньу 3 күнүттэн открепительнай дастабырыаннаалары биэрии буолар. Бэлыыһаҕа сытааччы быыбардааччылар испиитэктэригэр дьон аадырыһа суруллубатах түбэлтэлэрэ тахсыбыттар.

ХХХ

МУ НУ ЖКХ кадр боппуруоһунан дьарыктанар, 71 үлэһиккэ бирикээс таһаарыллыахтаах.

ХХХ

Нолуок инспекцията иһитиннэрбитинэн, бюджекка дохуот киириитэ аһары туолбут. Реструктизацияҕа 23 мөл. солк. недоимка барбыт. Страховой фондаҕа реструктизациялааһын өссө салгыы ыытыллар. Баанынай хаһаайыстыбалар хаалбыттар.

ХХХ

Пенсионнай сулууспа управлениета иһитиннэрбитинэн, 3 сокуон олохха киирбит, онон сибээстээн Российскай сокуон быһыытынан Саха сиригэр охсуута улахан, коэффициент 1:4 буолбут. Тохсунньу 1 күнүттэн сорох чэнчэтиилээх пенсиялар тохтотуллубуттар, разницатын республика төлүүр. Онон пенсия ылааччылар икки ведомоска илии батаан ылаллар.

ХХХ

Быыбарга улуус дьаһалтатын бэрэстэбиитэллэрэ урукку учаастактарыгар барыахтара, кыра уларыйыылар киириэхтэрэ. Дьаһалта 3 үлэһитэ быыбарга үлэлииллэринэн сибээстээн уоппуска ылбыттар.

ХХХ

Тохсунньу ыйга баһылык елката, гимназия спортсаалатын презентацията буолуохтара.

Бэлиэтэннэ В. РЫКУНОВА

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҺУН ДЬОНО!

Тохсунньу 13 күнүгэр Саха сирин XXI үйэҕэ инники сайдар кэскилбитин түстүүр Президеди талыахпыт. Бу биһиги төрөөбүт сирбитигэр сүрүн суолталаах кэм. Онон бу быыбардарга хас биирдии киһи кыттар ытык иэспит, дьыллабытын түстээһиҥнэ бэйэбит кылааппытын киллэриибит буолар.

Бар дьоммут, быыбардааччылар!

Бастакы түһүмэх быыбарга биһиги аанньа кыттыбатахпыт. Ол тороото өйдөнөр. Иккис түһүмэххэ бары биир киһи курдук торо аппыан кэлэн кыттыаххайыҥ диэн ыҥырабыт. Ытык иэспитин өйдүөҕүҥ, быыбарга бүттүүн кыттыаҕыҥ!

Саха норуотун конгреһын Нам улууһунааҕы салаата

ПОДДЕРЖИТЕ ФЕДОТА ТУМУСОВА

Мы, жители Татарстана, пристально следим за ходом выборов в Якутии и желаем, чтобы жители республики сумели сделать свой выбор. Выбор осознанный, достойный и, главное, самостоятельный.

То, что происходит на ваших выборах, нас очень настораживает. Как понять снятие действующего Президента Николаева, заместителя генпрокурора России Колмогорова, министра внутренних дел Якутии Назарова?

Думается, идет вопиющее нарушение законов Российской Федерации и Республики Саха (Якутия). Этот правовой беспредел грозит выйти за пределы Якутии. Ваша республика вновь становится полигоном для политических экспериментов, проводимых власть предержащими для их далеко идущих целей. Нас это не может не тревожить. Москва, кажется уже добилась плодов своих усилий - первый тур выборов прошел по национальному признаку (газета «Якутия» от 27 декабря 2001 года, статья «Критерий для президента»).

Всетатарский Общественный Центр, объединяющий многие общественные организации Татарстана, призывает жителей Якутии и, в первую очередь, своих соплеменников голосовать против подобной политики и тем самым поддержать кандидатуру Федота Тумусова, чья предвыборная программа является экономически грамотной и политически взвешенной.

Но, самое главное, Федот Тумусов является независимым и самостоятельным кандидатом, который будет проводить политику, выгодную как региону, так и России. Он станет гарантом благополучия национальных отношений в Якутии.

Президиум всетатарского общественного центра

Саха Республикатын Президенниҥэр кандидат Ф.С. ТУМУСОВ быыбардыыр фондатыттан толоннор.

2001 СЫЛ БАСТЫҤ СПОРТСМЕННАРА

ЖИРКОВА ТАТЬЯНА ЮРЬЕВНА
чэпчэки атлетика

«Саха» марафон 42 км. - 1 миэстэ

Экологическай пробег 12 км. - 1 миэстэ, трасса рекорда.

«Дьулуур» (с.к.) линиятынан 20 км. Кросс - 1 миэстэ, рекорд

Дьокуускай куорат аһаҕас чемпионата 1500 км.-3000 км. - 2 миэстэ

ДМИТРИЕВА ОЛЬГА НИКОЛАЕВНА
тай-бокс

Россия чемпионата - 1 миэстэ.

Аан дойду чемпионата - 3 миэстэ.

СЛЕПЦОВ ГАВРИЛ АФАНАСЬЕВИЧ
көҥүл туһуу

Хабаров бириитигэр турнирга - 3 миэстэ, Хабаровскай куорат.

Кыайыы күнүгэр аналлаах международнай турнир - 2 призера Санкт-Петербург куорат.

Н.Н. Тарскай бириитигэр республика чемпионатыгар - 2 миэстэ.

И. Халдеев бириитигэр республиканскай турнир - 1 миэстэ (хапсаҕайга).

ИВАНОВ ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ
мас тардыһыыта

Мас Мэхээлэ бириитин 62 кг. кыайыылааҕа, МВД спартакиадатын 62 кг. кыайыылааҕа, Амма улууһугар буолбут республиканскай турнир кыайыылааҕа, Нам улууһун 5-с көрүҥнэ үрүҥ-уолун кыайыылааҕа.

ГЕРАСИМОВ СЕРГЕЙ ИВАНОВИЧ
гиирэ анньыыта

Саха сирин спорт ыарахан көрүҥнэригэр фестивалын 2-с призера 65 кг.

Нам улууһун 60 кг. диэри чемпиона.

Дьокуускай куорат педучилищетын аһаҕас турнирын кыайыылааҕа 60 кг.

ЯДРЕЕВ СЕРГЕЙ ПЕТРОВИЧ
ат сүүрдүүтэ

Сахалартан ат сүүрдүүтүгэр сыл бастыҥ тренерэ. Амма улууһугар буолбут республика күрэхтэһиитигэр «УАЗ» массыына хаһаайына.

«Дерби» республиканскай күрэхтэһии — 1 миэстэ (70 т.с. хаһаайына).

«Урожай 2001» сүүрүү 9 дистанциятыттан 6-с дистанциятын кыайыылааҕа.

Республикаҕа 2 миэстэ.

ОХЛОПКОВ СЕМЕН МИХАЙЛОВИЧ
хайыһар (сүүрүү)

Нам улууһун чемпиона (хайыһар).

Ветераннар ортолоругар (40-45 саастаах) - хайыһарга республика чемпиона - 15 км. «Килэнки» селота «Куорамыкы» бириитигэр Үөһэ Бүлүү республиканскай күрэхтэһии - 2 миэстэ (сүүрүү).

Туймаада-Эркээни сүүрүү - 2 миэстэ.

ПЕТРОВ ГАВРИЛ ГАВРИЛЬЕВИЧ
мас тардыһыыта

Гаврил Десяткин бириитигэр - 3 миэстэ (Мэҥэ-Хаҥалас).

Мас Мэхээлэ бириитигэр - 2 миэстэ (Уус-Алдан).

Республика чемпионатыгар - 3 миэстэ.

Нам улууһун чемпиона.

БАИШЕВ ВАСИЛИЙ ВАСИЛЬЕВИЧ
футбол

Улуус чемпиона (хамааннанан).

Саха Республикатын (тыа улустарын ортотугар) - 3 миэстэ (хамааннанан).

«Лучший вратарь» СР 2001 с. анал бириис хаһаайына.

ИВАНОВ ВИКТОР НИКОЛАЕВИЧ
остуол тенниһэ

Нам улууһун абсолютнай чемпиона республика тыа улустарын ортотугар чемпиона, остуол тенниһэ.

Тохсунньу 8 күнүгэр 1 №-дээх Намнаҕы политехническай орто оскуолаҕа улуус үөрэҕин үлэһиттэрин тохсунньутааҕы мунньахтара үлэтин саҕалаата. Онно «Педагогическай үлэһиттэр мотивацияларын сайыннарыы үөрэх хаачыстыбатын үрдэтии усулуобуйата» диэн темаҕа улуус оскуолаларын учууталларын быыстапкалара тэрилиннэ. Онно оскуолалар директордара, директордары солбуйааччылар, учууталлар, социальнай педагогтар, психологтар, библиотекардар, дьаһылалар сэбиэдиссэйдэрэ, иитээччилэр уонна куруһуок салайааччылара кытыннылар.

Икки күнүэх мунньахха улуус оскуолаларыттан 340-ча үөрэх уонна иитэр тэрилтэлэр үлэһиттэрэ түмүстүлэр. Бастакы күн «Улуус педагогтарын интеллектуальнай ситиһиилэрэ» экспозициялар бырайыактарын көмүскээһиннэрэ ыытыллыбыттар.

Үөрэх салаатын управлениетын научнай-информационнай киинин начальника М.М. Никитина саҥа ыытыллар үлэ туһунан мэнныгы кэпсээтэ:

— Үөрэх үлэһиттэрин научнай-практическай үлэҕэ кыттыыларын көҕүлүүр, кинилэр педагогическай маастарыстыбаларын үрдэтэр сыаллаах үлэлиибит. Бүгүҥҥү быыстапкаҕа кыттыбыттартан бастыҥнара тохсунньу ыйга Дьокуускай куоракка ыытыллар республиканскай быыстапкаҕа киириэхтэрэ. Кэлин кэмнэ оскуолалар опытнай-экспериментальнай үлэҕэ кытталлара үрдээтэ. Ол курдук улууспутугар 2 федеральнай, 5 республиканскай, 6 улуус таһымыгар экспериментальнай площадкалар бааллар. Үөрэҕирии структурата уларыйарынан улууспутугар научнай-информационнай методическай киин үлэтин саҕалаата. Киинҥэ 4 методист үлэлиир. Ыччаты иитиигэ-үөрэтиигэ баар саҥаны олоххо киллэрэбит. Учууталлар научнай таһымнарын үрдэтиигэ былааннаах үлэ ыытыллар. Ол курдук улууспутугар быйылгы үөрэх дьылыгар 944 учууталлаахпыт. Кинилэртэн 52 бырыһыаннара үрдүк үөрэхтээхтэр. Улуус үрдүнэн 20 учуутал аспирантураҕа үөрэнэр. Ордук саха-французскай, гимназия уонна управление үлэһиттэрэ билиилэрин үрдэтэллэр.

Быйылгы үөрэх дьылыгар Намнаҕы начальнай оскуола (дир. В.Е. Егоров, кинини методическай үлэҕэ солбуйааччы Л.М. Полякова, В.П. Кривошапкина) методическай холбоһуктар республикатааҕы көрүүлэригэр бастаабыта. Көрүүгэ саха-французскай оскуолатыттан М.В. Канаева бириистээх миэстэҕэ тиксибитэ. Саха-французскай оск. Н.Н. Макарова, гимназияттан Л.П. Адамова иннавационнай бырайыактары көрүүгэ республикатааҕы конкурска граны ылбыттара.

Никифорова Т.П., оҕо түөлбэтин «Эдэр эколог» куруһуок салайааччыта

Иннникитин соруктарбыт улахаттар. Оскуолаларга научнай-методическай таһымы үрдэтии инники күөҥнэ турар. Хас биирдии учуутал опытнай-экспериментальнай үлэҕэ актыыбынайдык кыттарын ситиһиэхтээхпит. Улууска оскуолаҕа киириэн иннинээҥи саастаах оҕолортон саҕалаан начальнай, орто, үрдүкү оскуола диэн ситим үлэлиэҕэ.

Оскуола спортивнай саалатыгар уонна фойеҕа, көрүдүөргэ туруоруллубут стендэлэргэ мунньах кыттыылаахтара учууталлар үлэлэрин кэрэһэлиир стендэлэри кытта билсистилэр. Манна оҕо киинин түөлбэтиттэн «Эдэр эколог» куруһуогун салайааччыта Т.П. Никифорова «Экологическай билиини төрүттээһин», саха-французскай оскуолатыттан саха тылын уонна литературатын учуутала У.М. Флегонтова, Хатыҥ Арыы орто оскуолатыттан нуучча тылын уонна литературатын учуутала Л.А. Макарова, II Хомустаах орто оскуолатыттан Е.А. Абрамова о.д.а. программаларын бырайыактара коллегаларын дьүүллэригэр таһаарылыннылар. Үгүс учууталлар бэйэлэрин үлэлэригэр ыччаты иитии-үөрэтии билиҥҥи кэмнээҥи соруктарын быһаарар программаны ылынан, былааннаахтык уонна ситимнээхтик үлэлииллэрэ кэрэхсэбиллээх.

Быыстапка түмүгүнэн салааларынан бастыҥ программалары көмүскээбит учууталлар тохсунньу ыйга республикатааҕы быыстапкаҕа кыттар быраабы ылылыр.

Эбиэттэн киэнэ мунньах кыттыылаахтара салааларынан секциялларга дьарыктаннылар.

В.СЫРОМЯТНИКОВ

Тохсунньу 13 күнэ — Саха Республикатын Президенин быыбара

КУОЛАСПЫТЫН ҮРДҮК РЕЙТИННЭЭХ КАНДИДАТ Ф.С. ТУМУСОВ ИҺИН БИЭРИЭҐИҢ!

Президеннэ кандидат В.А. Штыровы уонна кинини өйүүр бөлөҕүн кытта көрсүһүү Намна 4 чааска буолар диэн биллэриллибитэ. Мин тыл этэргэ суруйтарар иннittэн чугас соҕус-олорбут киһи диэн түөрт чаас быдан иннинэ тиийбитим да хойутаабыт этим, көрсүһүү 3 ч. саҕаламмыт этэ, киһи толору көрүдүөргэ тиийэ тураллара.

Аны тыл этээччилэри уон киһинэн бүтэрэбит, суруйаппыт диэтилэр, онон этиэхпин эппэккэ бу хаһыатынан таһаарарга быһаарыллым.

Билигин информация-иһитиннэрии кизнинэн уонна хаһыаттан да аҕаан бары социальнай-политическай эйгэни, уларыйыылары билэ-көрө, сылдьабыт, онон мин үгүһү-элбэҕи дойдохтообокко Президеннэ кандидат Штыров «АЛРОСА» компаниятыгар президенинэн олорон хаһыакка, прессаҕа таһаартарбыт уонна эппиэттээбит этиилэрин санатыахпын баҕарабын. Кырдьык Республика бюджетын 70%-на Саха сиригэр хостонор алмаас дохуотуттан киирэр, онон сирбит баайа бэйэбитигэр туһалыыра туох омнуолаах буолуой, ол эрэн тойон Штыров ити киллэрэр бырыһыанын бэйэтин тус хармааныттан биэрэр курдук сүрдээҕин ыарырҕатар уонна сөбүлээбэт курдук тыллаһар. Онно кини чох уонна саҥа атаҕар туран эрэр нефть уонна гаас салааларын, тыа хаһаайыстыбатын кыамматтарыгар, үбү оҥорботторугар сигэнэр. Итинник таһымнаах чиновник ити этэр салаалара, чуолаан тыа хаһаайыстыбата көмөлөтө, дотацията суох сатамматын ама билбэтэ диэн кэлиэ дуо? Онон бу кандидат президеннэ быыбарданнаҕына тыа сирин олохтоохторо, онто да суох ыарахан олохпут, экономикабыт өссө таҥнары түһэрэ саарбаҕа суох. Итини соччо ис хоһооно суох, көтүмэх (гаас киллэрэр, суох оҥорторор, тутуу ыытар) саба быраҕан оҥоһуллубут программата да бигэргэтэр.

Манна киһи улаханнык хомойоро диэн билиҥҥи президент дьон-норуот итэҕэлин ылбыт, дириҥник убаастанар киһибит М.Е. Николаев тиһэҕэр тиийэ турууласпакка бэйэтин устунуута уонна бу Штыровы өйөөһүнэ «преемник» оҥостуута өйдөммөт, иһэ истээх уонна таайтарыылаах буолуон да сөп.

Көрсүһүүгэ тыл этээччилэр бары кандидаты хайҕаан таҕыстылар, хаһан көрбүт-билсибит киһилэрэ эбитэ буолла, бииргэ үлэлээбит, эн-мин дэспит курдуктар да суох.

Агитация, хотуулаах өрүттэр дьайыылара сүрдээх эбит диэн санааҕа кэлэҕин, ол да буоллар иккис тур (буоларын саарбахтаатарбын даҕаны) буолар түбэлтэтигэр быыбардааччылар бэйэбит эт өйбүтүнэн ыраҥалаан, эстиигэ-быстыыга баран иһэрбитин өйдөөн туран, ким хотуулаах өртүгэр охтубакка, куолаһы уон аҥы хайыппакка, сомоҕолоһон, патриотическай санаанан салайтаран куоласпытын биир үрдүк рейтиннээх кандидат Ф.С. Тумусов иһин биэриэҥиҥ. Онто да суох «үрдүк сололоох» биир дойдулаахпыт «марионетка» курдук үөһэттэн салаллан кэлэн кутуругунан оонньоон барбыта улууспут туһугар соччо бөрүкүтэ суох санааны үөскэтэр.

И. МОСКВИТИН

БУКА БАРЫ — СӨДҮӨТ ТУМУУҺАПКА

Быйыл быыбар түмүгүн Москва радиота, телевизора күнү быһа хос-хос кэпсээтэ. Дьэ, бэркэ кэтэһэр бастыҥ сонуннара буолла. Онон В. Штыров 45%-н, Ф. Тумусов 17% буолбуттара.

Элбэх харчы, босхо толуон куорат дьонун быыбарга ордук күүскэ аҕалла быһыылаах. Бу туһунан куорат хаһыатыгар чопчу суруллубут, ону тылбааһа суох биэрэбин («Якутск вечерний» № 50, 21 декабря хаһыаты көр).

«23 декабря - выборы нового Президента Якутии. Избиратель!

На гражданский долг тебе может быть, наплевать, но за ЯВКУ на выборы ты получишь:

— скидку в 100 рублей при оплате коммунальных услуг;

— возможность выиграть приз (жителям пригородов);

— скидку при оплате пени за электроэнергию. Короче, тебя покупают.

Беги и оправдайся!

Дьэ, манна хос быһаарыы наадата суох. Быһата быйылгы быыбарга (урут кэлбэт дьон). Куорат дьоно күүскэ кыттыбыта уонна кимиэхэ куоластаабыттара өйдөнөр. Манна куорат бюджетыттан 5 мөл. солк. бэриллибит (3 стр.) «Голос избирателя стоит сто рублей» - диэни. Онон Нам улууһун (бары улуустар) бары быыбардааччылара, бу 2-с туурга Ф.С. Тумусовка 100% биэрэрбит чиэс-суобас дьыалата буолла. Р. Шипковка, В. Филипповка, барыларын утарбыттар уонна олох да кэлбэтэх дьон бука бары түмсэн быыбарга кэлэн Ф.С. Тумусовка бэйэҕит уолгутугар куоласкытын биэрэргит сиэр-майгы дьыалата буолла.

Баҕар бу тиһэх Президеммитин таларбыт буолуо. Кэлин отой да талларбат буолуохтарын да сөп. Быһыы-майгы оннук өттүгэр иэҕиллэн эрэр.

А. ПРОКОПЬЕВ.
I Хомустаах

ЫТЫК-МААНЫ ЭҢСИЭЛИ ОЛОХТООХТОРО, ТЫА СИРИН ДЬОНО!

Эһиэхэ, намнарга, бу үүммүт 2002 сылынан Дьөһөгөй дьылынан истиҥ ыаллыы эҕэрдэбитин ыытабыт. Биһиги тыа сирин улуустара бу атааннаах-мөккүөрдээх кэмнэргэ түмүстэхпитинэ эрэ ыал буоларбытын дьиҥ-чахчы итэҕэйдибит. Биһиэхэ, саха дьонугар, Эллэй саҕаттан саха олоҕун өйдүүр, дойдутун хайа да бэйэлээх манньа, дуоһунас иһин түһэн биэрбэт киһи Президент буолара наадатын бары өйдүүбүт. Улууһунан арахсыбакка иккис түһүмэххэ киһибитин өйүүр күннэрбит-дьылларбыт үүннүлэр. Намнар ааспыт үйэ киирсиилээх кэмнэригэр норуоттарын өрө туппут дьоннордоох улуус, бу быһаарыылаах күннэргэ норуот түмсүүтүн тэрийии инники күөнүгэр буолуохтара диэн эрэнэбит. Бу быыбарга биһиги биир сомоҕоҥнон турунарбыт дьыдьабыт ыйааҕын курдук буолла. Күндү Нам сирин, ыаллыы улууспут дьоннноро! Турунуоххайыҥ кэскилбит туһугар! Быыбарга кыттыаххайыҥ биир киһи курдук! Эмиэ кэдэйэн биэрэн киирэн биэримиэххэйиҥ. Кэнчээрилэрбит кэлэйбэттэрин курдук дьаһаныаххайыҥ. Сөдүөт Тумууһапка куоластыаххайыҥ!

Эрэли кытта Уус-Алдан олохтоохторо

Саха Республикатын Президеннэгэр кандидат Ф.С. ТУМУСОВ быыбардыыр фондатыттан төлөнө.

КҮНДҮ НАМ УЛУУҺУН БЫЫБАРДААЧЧЫЛАРА!

Бары билэрбит курдук тохсунньу ый 13 күнүгэр Сахабыт сирин баһылыгын талыахтаахпыт. Төрөөбүт дойдубут төлкөтүн сүрүннүөхтээх, тылбытын-өспүтүн көмүскэниэхтээх, сахалыы сайдарбытын салайыахтаах киһини. Баччаанна диэри дьыҥабытын хайдах быһаарынарбытын аахайбакка олорбуппут, сыыһа дьаһайбаттар ини диэн сэлэннэнэн олорбуппут. Бу сырыыга бастакы түһүмэххэ норуоппут эппит хоту барбата. Уонна сөпкө быһаарынна дуу... Бу ааспыт сылларга «Республикабыт суверенитет ылла», «государственноһы тутууну саҕалаатыбыт», «республикаҕа аны икки тылы билэр киһи эрэ салайар буолла» диэн төһөлөөх эттибит-тыынныбыт, күүрдүбүт этэй... Ханна баалларый». «Итини мин ситистим» диэн урут үрүт үөһэ этэр дьоммут. Федеративнай дуогабардарга хайдах курдук дьоһумсуйан илии баттаатыбыт этэй. Ханна баарый ити барыта? Көрүнньүк эрэ этэ дуо? Саха омук санаата түһүөх курдук буолла уонна аны түмсэр кыах үөскүө дуо? Үөскэтиэхтэрэ суоҕа. Номнуо бэйэбит дьоммут «наһаа сахабын эҥин диэмэҥ» - дэһэн эрэллэр. Ыган-түүрэн, үлэлэриттэн уһулалларынан, «кыраанҥытын сабыахпыт» - диэн куттаан салалтаҕа олорор дьоммутун этиэ суох тылларын этитэн эрэллэр. Онно эбии дуоһунас, харчы иннигэр дууһаны да таҥнарыы тахсан эрэр. Сыыһа быһыы үөскээн эрэр курдук. Хайдах буолабыт? Бэйэ бодобутун тардыныаҕыҥ, түмсүүҕүҥ. Олорон биэрэр сыыһа толкуй буолара саарбаҕа суох. Тыа улуустара биир киһи курдук куоластаатахпытына кыайарбыт чуолкай курдук. Кыайдахпытына хайдах курдук саха омук үөрэн сэгэс гына түһүөҕэй. Түмсэр кыахтаахпытын итэҕэйдэхпитинэ биһиги олох атын буолуохпут. Хайдах курдук Россия атын да омуктара убаастыы көрө түһүөхтэрэй? Москваҕа даҕаны сахалары кытта тэҥ сыһыан наада эбит диэн саныахтара суоҕа дуо? Өбүгэлэрбит үйэлэр тухары көҥүл буолары туруулаһа сатаабыттара. Түһэн биэримиэҥиҥ, айыыларбыт да көмөлөһүөхтэрэ. Биир киһи курдук туран сахабыт киһитин өрө анньан Президент оҥоруоҕуҥ. Дьылҕа хаммыт ыйааҕа оннук.

Гаврил МЕСТНИКОВ

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

Биһиги Чурапчы улууһун олохтоохторо эһигини Сахабыт сирин биир кэрэ-мааны Эҥсиэли хочотун дьонугар бу быыбардарга актыыбынайдык биир киһи курдук кыттарга ыҥырабыт. Биһиги тыа сирин дьоно бу үөскэбит быһыыга-майыга биир ньыгыл кэккэ буолуохтаахпытын билигин киһи үксэ өйдөөтө. Ааспыт түһүмэххэ биһиги тыа улуустара актыыбынайа суохтук кытынныбыт. Ол биричиинэтэ барыбытыгар биллэр. Оттон промышленнай улуустар биир киһи курдук куоластаатылар. Билигин урут-хойут сөпсөспөт буолуулуу киэр илгэн биһиги эмиэ биир киһи курдук 100% бу быыбардарга кыттар соруктпут турар. Тоҕо оннук кыттыахтаахпытын уонна биир киһи курдук куоластыахтаахпытын биһиэхэ ааспыт дьыллар хатыһыылаах кэмнэрэ уонна кэлэр кэскилбитин дириҥник өйдөөһүммүт этэллэр. Нам саха норуотун биир күөн туттар улууһа биһиги ыҥырыыбытын өйүөҕэ уонна Федот Тумусовка куоластыаҕа диэн туох да саарбаҕа суох эрэнэбит. Тохсунньу 13 күнүгэр турардыын-турбаттыын Сахабыт сирин туһугар бука бары быыбарга!

Бары үтүөнү кытта
Чурапчы улууһун олохтоохторо

НАМ УЛУУҺУН БЫЫБАРДААЧЧЫЛАРЫГАР

Биһиги, Нам улууһун тэрилтэлэрин салайааччылара, республика уонна улуус социальнай-экономическай сайдыытын интэриэстэринэн салайтаран, улуус быыбардааччыларыгар бэйэбит санаабытын тиэрдиэхпитин баҕарабыт.

Республика Президенин быыбарын бастакы түһүмэҕэр биһиги, Нам улууһун быыбардааччылара, бэйэбит санаабытын биллэрэн турабыт. Иккис түһүмэххэ икки кандидат хаалла. Биһиги иннибитигэр хайаларын талан Баһылыгынан быыбардыыбыт диэн сөп. Бу турар. Үчүгэйдик толкуйдаан баран биһиги «АЛРОСА» АК генеральнай директора В.А. Штыров кандидатуратын таллыбыт. Тоҕо?

1. Кини государственнай салайыы улахан оскуолатын ааспыт Россия биир саамай улахан регионун социальнай-экономическай сайдыытын быһаарсыбыт опыттаах салайааччы.

2. Кини Россия рынок экономикатыгар киириитигэр Саха Республиката уонна федеральнай киин экономическай бииргэ үлэлээһиннэрин политикатын уонна стратегиятын оҥорсубут политик уонна салайааччы.

3. Кини «АЛРОСА» АК салайыы аныгы систематын оҥорбут Россия саамай бастыҥ менеджердэриттэн биирдэстэрэ, аан дойдутааҕы финансовай инстituттары, транснациональнай корпорациялары кытта барыстаахтык бииргэ үлэлиир опыттаах, республиканы донор регионҥа таһаарбыт салайааччы.

4. Төрөөбүт республикатын кыһаллаларын үчүгэйдик билэр, хас биирдии улуус экономическай сайдыытын, социальнай өттүнэн кыаммат араҥаны көмүскүүр программаларын торумнаспыт, тыа хаһаайыстыбатын промышленнай төрүккэ киллэрэргэ бастакы Президент М.Е. Николаев концепциятын олоххо киллэрсиһэччи, тыа сиригэр гаас киириитин, суолу тутуу, асфальтааһын боппуруостарын ордук чорботон туруорар, т/х бородууксуйатын туттарыллар сыанатын үрдэтигэ, дотациялары, атын да көмөлөрү оҥорорго кыахтаах салайааччы.

Биһиги рынок усулуобуйатыгар дойду олоҕун уйгута, культурата, өйө-санаата күүстээх экономикаҕа тирэҕирэн сайдар кыахтааҕын өйдөөтүбүт. Салайааччыны бириэмэ таһаарар. Бу бириэмэҕэ - Россия киин былааһа күүһүрэр, субъектар Сокуоннарын, Конституцияларын Россия Сокуоннарыгар, Конетитуциятыгар тэҥниир, биир правовой хонууну олохтуур бириэмэтигэр аан дойду таһымыгар үлэлээбит кыахтаах салайааччы, Баһылык наада. Ол иһин, республика туруктаах, чөл олохтоох, элбэх омук иллээхтик-эйэлээхтик олороллорун, улууспут сайдар кэскилин тустарыгар Президеннэгэ кандидат Штыров Вячеслав Анатольевичка куоласкытын биэриҥ диэн ыҥырабыт.

Протопопов М.И., «Ас-Үөл» ГУП директора,
Корнилов А.И., улусПО сэбиэтин председателэ,
Сивцев Г.Н., бырабылыанньа председателэ,
Шапошников Р.С., «Ленагаз» Намнаҕы филиалын начальнига,
Макаров В.В., Намнаҕы киин балыыһа кыл. бааһа,
Наумов Н.П., «Нам» ФАПК ген. директора,
Окороков Р.Е., «Быйан» АО председателэ,
Потапов В.Е., «Дьулуур» олорор дьиэ фондатын директора,
Попова Л.П., предпринимателлэри өйүүр фонда директора,
Соловьев В.Ю., кырыылыыр завод директора,
Кобяков А.Г., Намнаҕы МОДьКХ директора,
Ермолаев Ю.П., айылҕа харыстабылын инспекциятын начальнига,
Фролов Г.Г., «Сахателеком» ГП Намнаҕы филиалын директора,
Ноговицын А.И., булчуттар обществоларын председателэ,
Маслова Т.В., «Энергонадзор» начальнига

Саха Республикатын Президеннэгэр кандидат В.А. ШТЫРОВ быыбардыыр фондатыттан төлөнө.

Сурук бэчээттэммэтэр даҕаны

ТӨЛӨБҮР СӨПТӨӨХ

Улууска өнө иһин төлөбүргэ чэпчэтиинэн туһанар сэрии, тыыл, үлэ ветераннара, инбэлиттэр о.д.а. элбэхтэр. Кинилэр көрүллүбүт чэпчэтии сууматыгар мунаахсыйаллар.

Тыыл ветерана М.И. Терютинтан редакцияҕа сурук киирдэ. Ону кытта билсиҥ:

«Мин тыыл ветерана Терютин Михаил Иннокентьевич «Эҥсиэли» хаһыат нөҥүө быһааран эппиэттииргитигэр көрдөөбүн. 2001 сылга туттубут электрическэй энергиям иһин төлүү «Энергосбыт» Намнаҕы учаастагар тиийдим. Сыл устатыгар 407 солк. 66 х. электроэнергияны туһаммыппын. Онтон 50 бырыһыаннаах чэпчэтиим 203 солк. 83 х. буолуохтаах этэ. Ону баара төлөөбүт суумабыттан 89 солк. 76 х. көҕүрэттилэр. Ити чэпчэтии 25 бырыһыаҥҥа да кыайан тиийбэт. Туһааннаах дьаһал төһө сөптөөҕүн редакция быһааран биэрэригэр эрэнэбин».

Хаһыат аадааччыта, тыыл ветерана М.И. Терютин суругар Дьокуускайдааҕы «Энергосбыт» отделениетын Намнааҕы учаастагын начальнигыттан Т.В. Масловаттан эппиэттиириги көрдөстүбүт.

«СР правительствотын 2000 с. от ыйын 13 к. 375 №-дээх «Нэһилиэннэ электроэнергияны туһаныытыгар нуормаҥы олохтуур туһунан» уураах тахсыбыта. Ити уураахха олоҕуран социальнай харалта улуустааҕы управлениета чэпчэтиилэринэн туһанар тыыл, үлэ ветераннарыгар, Туой Хайа, Чурапчы көһүүлэрин, Ленинград куорат блокадатын кыттыылаахтарыгар, 18 саастарын туола илик инбэлиит оҕолоохторго, I-II-III группалаах инбэлиттэргэ биир сылга электроэнергияны туһаныы иһин 89 солк. 76 х. чэпчэтии көрүллүбүт. Онон М.И. Терютиҥҥа ити чэпчэтии чэрчитинэн биир сылга туһаммыт электроэнергиятын сууматтан 89 солк. 76 х. көҕүрэтиллибит.»

ФОНД СОЦИАЛЬНОГО СТРАХОВАНИЯ ПО НАМСКОМУ УЛУСУ ИЗВЕЩАЕТ СТРАХОВАТЕЛЕЙ

о предоставлении в срок до 15 января 2002 года расчетной ведомости по средствам фонда социального страхования Российской Федерации за 2001 год на бланке формы 4-ФСС с заполнением таблиц в рублях.

1. Заполнить таблицу 6 на оздоровление работников:

предоставить копии платежных поручений на оплату путевок и отрывного талона по использованию путевок.

2. По расходам таблицы 9, строка 11 (несчастный случай на производстве):

предоставить справку ФИО пострадавшего, дни временной нетрудоспособности, тяжесть увечья.

Напоминаем о предоставлении ежегодно до 1 апреля в фонд подтверждения основного вида деятельности справкой-подтверждением и копией пояснительной записки за предыдущий год всеми страхователями, уплачивающими страховые взносы по обязательному социальному страхованию от нечсчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний.

Нам адрес: с. Нам, здание администрации улуса, кабинет № 218.

Күннэтэ көрөр дьоммут

УУСТУК КЭМҢЭ ҮЛЭЛЭЭН КЭЭЛТЭ

Тыа сиригэр үөрэх-билии кыһатын киининэн оскуола буолар. Онтон бу оскуола үлэтин-хамнаһын салайыы - саамай эппиэттээх үлэ. Маннык эппиэттээх уустук үлэҕэ биир киһи 15 сыл үлэлээһинэ ахсааннаах суол.

Биир оннук киһинэн буолар - Петр Романович Михайлов. Кини саха биир талааннаах суруйааччыта Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан Бөтүҥ орто оскуолатын 1986 сылтан 2001 сылга диэри салайан кэллэ.

Хас биирдии салайааччы туспутуттан суоллаах-иистээх. Ол курдук, Петр Романович үлэтин материальнай базаны ханатыыттан, тупсарыыттан саҕалаабыта. Педколлектив күүһүнэн 1956 сыллаахха үлэҕэ киирбит сүрүн корпуска эбии салаҕаһын, мастарыскыай, начальнай оскуола, музей дьиэтэ тутуллубуттара. Материальнай база баар буоллаҕына иитии-үөрэтии үлэтэ баай ис хоһоонноох буолар. Онно национальнай концепцияны олохха киллэриигэ үөрэнээччилэргэ араас хайысхалаах үлэлэр, төрөппүтү кытта үлэлээһин, учууталлар бэйэлэрин суолларын-иистэрин булунуулара, таһымнарын үрдэтиилэрэ - барыта киирэрэ. Маны таһыан, оскуолаҕа улууска бастакынан психологическай сулуспа тэриллибитэ. Бу билиҥҥи үлэҕэ оҕо личность быһыытынан сайдарыгар улахан көмөлөөх.

Оскуолаҕа айымньылаахтык үлэлиир учууталлар аҕыйаҕа суохтар. Коллектив олус иллээхтик, эйэлээхтик биир дьиэ кэргэн курдук түмсүүлээхтик үлэлээн кэллэ. Петр Романович хас биирдии үөрэнээччигэ, учууталга, үлэһиккэ үөрүүлээх да, кыһалҕалаах да кэмнэригэр болҕомтолоохтук сыһыаннаһар.

Петр Романович саамай уустук кэмҥэ үлэлээн кэллэ. Рынок кэмигэр ханна баҕарар курдук, манна даҕаны үп-харчы тиийбэт этэ. Ону муударай салайааччы оскуолаҕа ким эрэ булан, аҕалан биэрэрин күүппэккэ, коллективы түмэн, бэйэтин сатабылын, билиитин-көрүүтүн, күүһүн-кыаҕын ууран үлэлээтэ.

Улуус оскуолаларыттан биир бастакынан манна кэтэх хаһаайыстыба тэриллибитэ. Билигин оскуола барыта кэтэх хаһаайыстыбалаах, онон эбинэн олороллор. С.М. Дмитриева аатынан үлэ-сынньалаҥ лааҕыра сайын аайы үлэлиир. Манна оҕолор сынньаналлар, үлэлиллэр, кэтэх хаһаайыстыба сүөһүтүгэр оттууллар, оҕуруот аһын үүннэрэн, кыһын сиилэр, хамнас аахсаллар. Хас да сыл лааҕыр үчүгэйдик үлэлэзбитин түмүгэр министерство МТЗ-80 тракторынан наҕараадалаабыта.

Үгүс өрүттээх сыралаах үлэ хаһан баҕарар үчүгэй түмүктэрдээх буолар. Ол курдук, «Педагогический вестник» российскай хаһыат ыыппыт күрэхтэһиитигэр 1997, 1998 сыллар «Сыл бастыҥ оскуолата» ааты ылбыппыт.

Петр Романович дьоҕурдаах салайар үлэтэ эмиэ үрдүктүк сыаналаммыта. 1991 с. «РСФСР үөрэҕириитин туйгуна», республика үөрэҕириитин үлэһиттэрин X съезһин делегата, 1996 с. «Сыл бастыҥ директора» буолбута. 2000 сылга «Оскуола бастыҥ директора» диэн остуол мэтээлинэн наҕараадаламмыта.

Бу биир киһиэхэ элбэх сыралаах үлэнэн тиксэрин бары билэбит. Ити курдук, кини биир тэрилтэни 15 сыл таһаарылыаахтык салайан дьон-норуот итэҕэлин ылан, ааспыт сылга нэһилиэк баһылыгынан өрө таһаарыллыбыта.

Петр Романович Михайлов бу күннэргэ 50 сааһын туолла. Кини үйэ аҥардаах олоҕун таһаҕас оҥостубакка, саҥа үлэтигэр күүс-уох мунньунан, нэһилиэк үлэтин өссө сэргэхситиэ диэн эрэнэбит.

Кини 15 сыл үлэлээн кэлбит таһаарылаах, айымньылаах үлэтигэр сүрүн тирэҕинэн коллектива, ону таһынан дьиэ кэргэнэ буолар.

Быйыл кини кэргэнэ, тирэҕэ, көмөлөөччүтэ Людмила Васильевна эмиэ 50 сааһын туолбута. Кини оскуола биир бастыҥ учуутала. Кини педагогическай үлэтин ыстааһа 30 сыл. Маны таһыан, ыал буолбуттара быйыл 30 сыла буолла. Кинилэр үс оҕолоохтор. Уоллара Вася куорат олохтоох. Вика Новосибирскайдаары пединституту быйыл, Аида СГУ саха салаатын эйиил бүтэрэллэр.

Бу хас да төгүрүк сыллар түмүллүбүт үөрүүлээх кэмнэринэн ис сүрэхпититтэн үөрэн туран эҕэрдэлиибит. Баҕарабыт үлэҕэ-хамнаска өссө үрдүк ситиһиилэри, кытаанах доруобуйаны, дьиэ кэргэҥнэ дьолу-соргуну!

М.ОСИПОВА,
Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан орто оскуола директора

Россияҕа сулууспалыыбын!

КҮҺҮҢҢҮ ЫҢЫРЫЫ ТҮМҮКТЭРИТТЭН

Российскай Федерация «Байыаннай эбээһинэс уонна байыаннай сулууспа тустарынан» Сокуонугар олоҕуран Нам улууһун дьаһалтатын баһылыга 2001 сыл балаҕан ыйын 11 күнүнээҕи 841 №-дээх дьаһалынан алтыннны 1 күнүттэн ахсыннны 31 күнүгэр диэри гражданнары байыаннай сулууспаҕа ыҥырыы ыытылынна. Маныаха улуус баһылыгын 1 солб. В.А. Попов салайааччылаах призывной комиссия үлэлээтэ. Гражданнары медицинскэй көрүүнү улуус киин балыыһатын кылаабынай враһын солб. Н.М. Шестаков салалтатынан специалист врачтар көрөн ыыттылар.

Байыаннай сулууспаны барыыга барыта 149 киһи ыҥырылыыбыта. Кинилэртэн 105 киһи сулууспаны бараргa сөптөөхтөрүнэн аҕыллыыбыттара. Итилэртэн 40 киһи Сэбиэлэниилээх Күүстэр араас чаастарыгар атаарыллыыбыттара. Ол курдук Хабаровскай, Уссурийскай, Вятск, Владивосток, Благовещенскай куораттардаары сатыы сэриилэргэ 29, Хабаровскайга ис дьыала министерствотыгар 1, пограничнай сэриилэргэ 1, муоратааары байыаннай флокка 9 киһи атаарылыннылар.

Сулууспаҕа саҥа ыҥырыллыыбыттары тэрээһиннээхтик атаарыыны Саха Республикатын байыаннай комиссариатын республикатааары сборнай пууна үөрүүлээх быһыыга-майыга тэрийэн ыытта. Биһиги улуустан атаарыллар уолаттарга улуус дьаһалтатын уонна саллааттар, матростар төрөппүттэрин комитетын өйдөбүнньүк бэлэхтэрэ туттарыллыыбыттара. Алгыс тылы этэн атаардылар улуус баһылыгын 1 солб. Попов В.А., саллааттар уонна матростар төрөппүттэрин комитетын председателэ Горохова Р.Н., улуус байыаннай комиссара подполковник Ершов А.А., ветераннар сэбиэттэрин уонна улуус ыччакка отделын бэрэстэбиитэллэрэ.

Күһүҥҥү ыҥырыыттан 72 призывник быстах кэмҥэ босхолоннулар: 6 киһи дьиэ кэргэн баланьанньатынан, 44 - үөрэнэринэн, 14 - доруобуйатын туругунан, 8 - атын биричиинэлэринэн. 27 саастарын туолбуттарынан сибээстээн 4 байыаннай эбээһинэстээх саппааска таһаарылынна. 24 призывник быстах кэмҥэ сулууспаҕа сөбө суохтара билиннэ. 2 киһи байыаннай сулууспаны барар кыахтара суоҕа көһүннэ.

Быйылгы күһүҥҥү ыҥырыы РФ «Байыаннай эбээһинэс уонна байыаннай сулууспа тустарынан» Сокуонугар сөп түбэһиннэрэн ыйыллыбыт болдьоохо ыытылынна. Ити эрээри ыҥырыы хаамыытыгар мөлтөхтүк дьайар итэҕэстэр бааллара көһүннэ. Ааспыт сылларга баар итэҕэстэр быйыл да хатыланнылар. Ол курдук призывниктары медицинскэй көрүүгэ уонна призывной комиссия мунньаҕар таһыыга олохтоох дьаһалталар транспорынан хаачыллыыларга быйыл да кыайтарбата. Нэһилиэктэргэ олорор призывниктар кэлиилэрэ-барыылара дьаһалталарынан кытаанахтык хонтуруолламмат, ол түмүгэр медицинскэй көрүүнү ыытыы графига кэһиллэр. Призывниктар комиссияҕа тэрээһинэ, байыаннай учуоту ыытар үлэһитэ суох кэлэллэр. Көрүүнү бара сылдьар призывниктар бэрээдэктэрин хонтуруоллааһын мөлтөхтүк ыытылынна.

Нэһилиэктэр дьаһалталарын баһылыктара учреждениелар, тэрилтэлэр, үөрэх тэрилтэлэрин салайааччылара призывниктар тустарынан сибидиэнньэлэрэ ситэтэ суох, көрүүттэн куотуна сылдьааччылары көрдөөһүҥнэ ылыллар дьаһаллар тустарынан документтар призывной комиссияҕа киллэриллибэттэр, маны тэҥинэн байыаннай учуоттан куотунааччылар, медицинскэй көрүүттэн күрээччилэр эмиэ хонтуруолламмат. Атын улуустарга, үөрэххэ бараччылары учуоттааһын ситэтэ суох барар. Бэбиэскэлээх призывник атын сиргэ көспүт буоллаҕына, бэбиэскэ төннүүтүгэр ол туһунан бэлиэ суох буолар. Бу призывник атын сиргэ барбытын туһунан төрөппүттэр өттүлэриттэн, байыаннай учуоту ыытааччылартан, участковай инспектортан сөптөөх сигнал байыаннай комиссариакка киллэриллибэт. Атын улуустарга, куораттарга үөрэнэ барбытынан сибээстээн призывной комиссияҕа кэлбэтэх гражданин туһунан үөрэнэр сириттэн ыспыраапка сөптөөх кэмигэр тириэрдиллибэт. Бу ыйыллыбыт боппуруостарга Үөдэй, Модут, Көбөкөн нэһилиэктэрин дьаһалталара, НПК, НУСР салалталара мөлтөхтүк үлэлэстилэр. Улуус дьаһалтатын баһылыга призывниктары көрдөөһүҥнэ, Дьокуускай куоракка көрдөрө киллэриигэ уонна призывниктары республикатааары пуунна киллэриигэ транспорынан хаачыйыы туһунан дьаһала таһаарыллыбыта да, итини толороччута тарбахха аааллар. Ол курдук НУСР, Намнааары «Газстрой», МУП «Нам» ФАПК, казначейство отделениета, «Эрэл» УПК, Намнааары 1 №-дээх оскуола, оҕо спортивнай оскуолата массыыналарын биэрбэтилэр. Байыаннай комиссариат массыынаҕа наадыйар сайаапкаларын туох да тутулуга суох ветстанция, пенсионнай управление, МУ НУ ЖКХ, «Дьулуур» олорор дьиэ фондата, НПК толорбуттара махталлаах суол.

Сулууспаҕа ыҥырыыга уонна байыаннай учуокка туруурга сыһыаннаах боппуруостарга үгүс призывниктар бэйэлэрин туоттаах эбээһинэстэрин толороттороо бэлиэтэниэн наада. Ол курдук бүгүҥҥү туругунан улууска 48 призывник ирдэбилгэ сылдьар. Холобура Нам селотуттан Новгородов С.В. (1983 с.т.), Петухов П.А. (1979 с.т.), Семенов С.С. (1983 с.т.), Эверстов А.Е. (1983 с.т.), Николаев Р.А. (1981 с.т.), Хамаҕаттаттан Захаров Н.Н. (1983 с.т.), Попов Г.А. (1982 с.т.), I Хомустаахтан Баишев М.А., Модуттан Сандуллин Н.А. (1983 с.т.), Салбаҥтан Ушницкай Д.С. (1983 с.т.), Көбөкөнтөн Потапов Д.С. (1983 с.т.), Рехлясов Д.Р. (1983 с.т.), Говоров Т.Г. (1978 с.т.), Хатырыктан Охлопков А.Е. (1983 с.т.), Захаров Н.В. (1983 с.т.), Граф Биэрэгиттэн Баишев И.И. (1981 с.т.), Аппааныттан Гаврильев А.В. (1980 с.т.) о.д.а. ирдэбилгэ сылдьаллар.

Ааспыт өттүгэр 33 призывник атын сиргэ бараллaрынан сибээстээн бэйэлэринэн кэлэн байыаннай учуоттан уһуллубуттара, хомойуох иһин саҥа олохсуйар сирдэригэр тиийэн баран байыаннай учуокка турарга тиэтэйбэтэхтэр, ол түмүгэр билигин эмиэ ирдэбилгэ сылдьаллар. Өскөтүн кинилэр үөрэнэр буоллахтарына ыҥырыыттан быстах кэмҥэ босхолоноллоро сокуонунан көрүллэр, онон учуокка турартан дьиксиниилэрэ олоҕо суох.

Байыаннай сулууспаҕа күһүҥҥү ыҥырыыга улуус баһылыга А.Н. Дьяконов, кини солбуйаччыта В.А. Попов улахан көмөҥү оҥордулар. Итини тэҥэ Хамаҕатта нэһилиэгин баһылыга Б.И. Корнилов, Хатыҥ Арыы баһылыга А.Г. Новгородов, Бөтүҥ баһылыга П.Р. Михайлов, II Хомустаах баһылыга П.Е. Тарскай, ветстанция кылаабынай враһа Н.Е. Архипов, пенсионнай управление начальнига К.К. Ядрихинская, МУ НУ ЖКХ директора А.Г. Кобяков, «Дьулуур» олорор дьиэ фондатын начальнига В.Е. Потапов, Намнааары педколледж директора В.П. Иванов биһиги үлэбит ыарахаттарын өйдөөн, бэйэлэрин эбээһинэстэрин толорон күүс-көмө буолбуттарыгар махталбытын тиэрдэбит.

А. ЕРШОВ,
Нам улууһун байыаннай комиссара, подполковник

М.К. АММОСОВ БИРИИҺИГЭР ДУОБАККА XIV КЛАССИФИКАЦИОННАЙ ТУРНИР

М.К. Аммосов бириинигэр XIV-с классификационнай турнирга 58 дуобатчыт кытыннылар. Кинилэр ортолоругар 20 маастарга кандидаттар, отучча бастакы, уонча иккис разрядтаахтар бааллар. Бары биргэ швейцарскай системанан 9 туру оонньоотулар. Түмүк 3 бөлөххө араарыллан таһаарылынна.

Бу турнир уратытынан быйыл биллиилэрэ государственнай деятель М.К. Аммосов аатынан урукку совхоз тэриллибитэ 30 сылын бэлиэтээһиҥҥэ дьүөрэлэһэн тэриллибитэ буолла. Онон турниры Нам селотун хоту өттүнээҕи нэһилиэктэр - урукку совхоз отделениелара Хатырык, Түбэ, Арбын, Көбөкөн, Фрунзе, Бөтүҥ, Хатыҥ Арыы нэһилиэктэрэ уонна Нам селотуттан ЖКХ (А.Г. Кобяков), автовокзал (Т.И. Карамзин) спонсордаан тэрийдилэр. Биллибэт биричиинэнэн Модут, (С.И. Чирков), Нам селота (Д.П. Корякин) кыттыбатылар.

Бастакы - кмс-тар бөлөхтөрүгэр Вася Прокопьев 7,5 очколаах бастаата, П. Собакин 7 очколаах иккис, А. Никифоров 6,5 очколаах үһүс, эмиэ итиччэ очколаах Е. Леонтьев төрдүс призердар.

Бастакы, иккис разрядтаах эр дьоҥҥо Хамаҕатта дуобатчыта Афанасий Кривошапкин бастаата. Кини 6,5 очколанан маастарга кандидат нуорматын холкутук толордо. Иккис миэстэни М.Я. Колесов 5,5 очколанан ылла. I Хомустаах дуобатчыта К. Еремеев үһүс призер. Эмиэ 5,5 очколаах ДЮСШ үөрэнээччитэ Егорка Дормидонтов төрдүс призер буолла уонна бастакы разрядка биир бааллanна. Дьахталлар бөлөхтөрүгэр Р. Егорова бастакы, А. Беляева иккис, Көбөкөнтөн кэлэн үөрэнэр (ДЮСШ) Алена Лукинова үһүс, Хатыҥ Арыы дуобатчыта Анисия Эверстова төрдүс бириистээх миэстэлэри ылылар. Алена бастакы разрядка биир бааллanна.

Федерация отчуоттуур-быыбардыыр мунньаҕа буолла. Федерация үлэтэ ортонон сыаналанна. Доруобуйатынан сибээстээн бэйэтин көрдөһүүтүнэн Г.Г. Диодоров федерация председателин эбээһинэһиттэн босхолонно. Федерация председателинэн В.Е. Потапов, председатели солбуйаччыларынан А.А. Рехлясов, Р.Н. Егорова, эппиэттиир секретарынан В.Л. Еремеев, судейскай коллегия салайааччытынан И.Р. Леонтьев, чилиэннэринэн А.Г. Беляева, П.П. Собакин талыллыннылар. Федерация чилиэннэринэн нэһилиэктэр түмсүүлэрин салайааччылара быыбарданнылар.

В. ЕРЕМЕЕВ

ХАМАНДЫЫР ХАЙДАҔЫТТАН САЛЛААТ АҺЫЛЫГА ТУТУЛУКТААХ

Российскай армияҕа син биир хайа баҕарар армияҕа курдук байыастар кыра хамнастаах буолаллар. Бүгүҥҥү күҥҥэ саллаат (флокка - матрос) ыйдааары харчынан хааччыллыыта 36 солк. тэҥнэһэр, ефрейтор - 43, сержант - 52-58, старшай сержант уонна старшина - 72 солк. ылаллар. Бу харчы байыаннай сулууспалаахтар мыыла, тиис паастата, саппыкы кремэ, сигарет, кэмбиэр о.д.а. ылалларыгар бэриллэр.

Оттон ас-үөл чааһыгар араастардаах. Билиҥҥи паек быһыытынан хас биирдии саллаакка күннээҕи нуорматыгар тиксэр: 360 гр. хара уонна 400 гр. үрүҥ килиэп, 120 гр. куруппа, 120 гр. балык, 600 гр. хортуоппуй, 130 гр. хаппыыста, нэдиэлэҕэ 4 сымыыт, 50 гр. моркуоп, 50 гр. луук, 30 гр. сүбүөкүлэ, 100 гр. үүт, 30 гр. ыпах арыыта, 70 гр. саахар, 20 гр. туус, 1,2 гр. чэй, 6 гр. томатнай пааста, 0,3 гр. хартыыһа, 0,3 гр. биэрэс, 65 гр. отон, фрукта сога, 1 устуука «Гексавит» полибитэмиин, Маны таһынан срочнай уонна сверхсрочнай сулууспа саллааттарыгар күшэтэ 12 «Прима» сигарет биитэр «Беломор», ыйга 3 хоруопка испиискэ көрүллэр. Табах таппаттарга - 700 гр. саахар. Ити нуорма быһыытынан көрүллэр...

Дьиҥ иһигэр армейскай юмор этэринэн: «На первое - вода с капустой, на второе капуста без воды, на десерт вода без капусты» буолааччы. Үгүс байыаннай чаастарга араас үлэлэринэн, оннооҕор коммерциянан саллаттар остуолларын байыта сатыыллар. Бу быһаччы хамандыыртан тутулуктаах. Оттон ханна хамандыыр мөлтөҕүй - онно аһылык да биир оннук.

Ким оҕото флокка түбэспит ол ас-үөл чааһыгар долгуйумуон сөп. Ордук чуолаан подводнай флот уһулуччу хааччыллыылааҕа биллэр. Биэрэккэ сылдьар кэмигэр подводник-моряк күҥҥэ 300 гр. килиэп, 30 гр. рис, 35 гр. куруппа, 40 гр. макарон, 250 гр. эт, 100 гр. балык, 50 гр. көтөр этэ, 50 гр. быар биитэр 30 гр. кэнсиэрбэ, 30 гр. хопчуонай халбаһыы, 20 гр. сүөгэй, 25 гр. творог, 20 гр. сыр, 20 гр. селедка, 1 сымыыт, 40 гр. сгущенка, 20 гр. бэчиэнньэ, 80 гр. сибиэһэй фрукта, 20 гр. сухой фрукта, 15 гр. лимон, 50 гр. арыы, 70 гр. саахар, 20 гр. туус, 200 гр. үүт, 2 гр. чэй, 5 гр. кофе, 0,2 гр. лавровай лиис, 0,3 гр. биэрэс, 2 гр. уксус, 10 гр. томатнай пааста үс төгүллээн аһылыкка сиэхтээх. Оттон муораҕа походка бардаҕына үөһэ этиллибиттэргэ эбии 20 гр. бурдук ас, 40 гр. вобла, 5 гр. лосось искэҕэ, 15 гр. сухой үүт, 15 гр. барыанньа, 10 гр. муөт, 15 гр. шоколад уонна 50 гр. кыһыл арыгы көрүллэр. Биллэрин курдук подводнай лодка хамандыырдара бу аһы-үөлү ыскылаатттартан ыбылы үктээн ылар майгылаахтар.

Ити гынан баран Америка саллааттара оннооҕор подводниктартан аска хаппырыыстара биллэр. Ол курдук американскай саллаат сарсыарда аһылыгар апельсиновай сок, ыһаарыллыбыт тост, итии сироптаах блины, бекон, килиэп, арыы, мармелад, кофе, саахар лобуйар. Эбиэккэ томатнай овощной миин, ристээх уонна клюква соустаах үтүллүбүт куурусса, кекс биитэр шоколаднай мороженай, ыас, килиэп, арыы, кофе амсайар. Киэһэ аһылыкка ыпах этиттэн отбинной, хартыыһа, ыһаарыламмыт хортуоска, помидордаах уонна күөх биэрэстээх тушенай хаппыыста, яблоко, джем, килиэп, арыы, чэй бэриллэр. Сорох сорохторбут быраабыыныык күн аһыыр аспытыгар тэгнэһэр буолбатах дуо?

Хайдах да диэбит иннигэр сулууспалаан кэлбит саллааттар ити үөһэ ыйыллыбыт нуорманы улаханнык ырыгалаппакка дойдуларыгар иэстэрин биэрэн кэлэллэр. Онон армияҕа сулууспа курорт эбэтэр санаторий буолбатаҕа сэрэйиллэр. Үгүс төрөппүттэр кэмбиэргэ, посылкаҕа харчы уган ыыталлара үгүс түгэнэргэ аадырыһыгар тиийбэт. Ол кэриэтэ байыаннай чааска перевод ыытар ордуга биллэр.

Бэчээккэ В. Касьянов бэлэмнээтэ

ИҺИРЭЭХ ТЫЛЛАР

Ытыктабыллаах коллегабытын Бөтүг нэһилиэгин дьаһалтатын баһылыгын **МИХАЙЛОВ ПЕТР РОМАНОВИҺЫ** үйэ анардаах үтүө үбүлүөйүнэн — 50 сааскын томточчу туолбут дьоро күнүнэн, олоҕун орто омуҥана тиийэн кэлбитинэн — итиитик-истинник ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Үлэлиир үлэн өссө да ситиһиилээх буоллун,
Дьиэн иһинээри чугас дьонуҥ
Доруобай чэгиэн сырыттышнар,
Санаабыт санааҥ сатанан туран туоллун,
Баҕарар баҕаҥ барҕаран табылыннын,
Ыарыы ыалласпатын,
Кырдьыы кыттыспатын,
Уһун дьоллоох олохтон!

Эҕэрдэни кытта Е.С. Сивцев-Таллан Бүрэ аатынан Бөтүг орто оскуолатын педколлектива

Күндү уолбун, быраппытын, убайбытын **ПЕТУХОВ СЕМЕН РОМАНОВИҺЫ** «Баһаарынай сулууспа ветеранын» аатын ылбытынан итиитик-истинник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт үтүө доруобуйаны, үлэҕэр өссө үрдүк ситиһиилэри, дьиэ кэргэнгэр дьолу-соргуну.

Ийэҥ, убайдарыҥ, эдьиийдэриҥ, быраатталарыҥ, балыстарыҥ, күтүөттэриҥ, санаастарыҥ, кийиттэриҥ Петуховтар, Мордосовтар, Аргуновтар, Слепцовтар

Күндү ийэбитин, эбэбитин **КОРЯКИНА МАРИЯ МИХАЙЛОВНАНЫ** 50 сааскын туолбут үөрүүлээх күнүнэн эҕэрдэлиибит. Биһиэхэ күүс-көмө, өйөбүл, сүбэ-ама буоларыҥ иһин махтанабыт. Баҕарабыт уһун дьоллоох олоҕу, кытаанах доруобуйаны, сир үрдүгэр баар бары үчүгэйи, кэрэни!

Кэргэниҥ, оҕолоруҥ, сиэннэриҥ Корякиннар

Хатырык нэһилиэгин олохтоохун, сибээс отделениетын үлэһитин **КОРЯКИНА МАРИЯ МИХАЙЛОВНАНЫ** 50 саһын туолбутунан итиитик эҕэрдэлиибит. Эйиэхэ уонна дьиэ кэргэттэргэр дьоллоох олоҕу, үтүө доруобуйаны баҕарабыт.

Нэһилиэк дьаһалтата, кырдьаҕастарын сэбиэтэ

Күндү тапталлаах убайбытын **ОХЛОПКОВ МИХАИЛ МИХАЙЛОВИҺЫ** 55 сааскын туолбуккунан итиитик эҕэрдэлиибит! Биһиги дьиэ кэргэн киэн туттабыт Эн киэҥ-холку сэмэй майгыгынан, олоххо дьулуурдуунан, көмүс тарбахтаргынан. Эн сатаабатаҕыҥ диэн суох эбит: эдэр-чэгиэн үлэһит саескар совхоз биир чулуу тракториһа буолбутуҥ, кэлин олоҕуҥ аргыһын Федорова Полина Ивановнаны көрсөн сүбэҕитин холбоон ыал буолуохху гынан уһанар талааныҥ арыллан дьиэ тэрилин бэйэҥ илииҥ иһиттэн оҥорон таһаарар буолаҥҥын уонна электрик идэҕинэн элбэх доҕотторуҥ, аймахтарыҥ, билигин үлэлиир алмааһы кырыылыыр заводуҥ уотункүөһүн көрөн, өрөмүөннээн элбэх махталы ылыаххын ыллыҥ. Оны таһынан сорсуннаах булчут-балыксыт үтүөтэ, улахан иллээх дьиэ кэргэн дьоһуннаах эһэтэ, Эйиэхэ анаппын бу күнүгэ биһиги барҕа махталбыт уонна үтүө тыллаах алгыспыт үйэҕин уһаттын, аламаҕай күннээх аан ийэ дойдуҥ Эйигин арчылаатын, арангаччылаатын.

Хамаҕаттаттан балтыҥ Светлана, Намтан эдьиийиҥ Мария уонна кинилэр дьиэ кэргэттэрэ

Улуус баһылыга Дьяконов А.Н., нэһилиэктэр дьаһалталарын баһылыктарын, финансовай управление, сбербаан, РКЦ бааннар, улуустааҕы киин балыыһа, социальнай реабилитация училищетын, Намнааҕы педучилище, «Сахателеком» Намнааҕы учаастагын, МУ НУ ЖКХ, ПМК, «Намгазстрой», лесхоз, аптека, пенсионнай управление, «Намгазстрой» ПМК-тын, «Эрэл» УПК, земельнэй фонда, «Хатырык» КП, Намнааҕы социальнай хаччыйыы киинэ, улусПО, гранильнай завод, «Киэргэ» ЧП, «Мальцев» ЧП, «Байылыат» ЧП, улуустааҕы сибээс узелын, ветуправление коллективтарын кэлэн иһэр 2002 сылынан итиитик-истинник эҕэрдэлиибит. Тус бэйэҕитигэр уонна чугас дьоҥуутуттан дьолу-соргуну баҕарабыт, нэһилиэнньэ олоҕун уйгутун арангаччылааһыҥна инникитин ыксаа сибээстээхтик «САПИ-ПОЛИС» страховой компанияны кытта үлэлиирбитигэр баҕарабыт.

«САПИ-ПОЛИС» страховой компания Намнааҕы генеральнай Агенствотын генеральнай агена Лукина А.И.

Мин улуус мунньаҕар депутатынан талылларбар күүс-көмө буолбут, депутат быһыытынан үлэм хайысхаларын ойообут уокуругум быыбардааччыларыгар мин туһабар куоластарын биэрбиттэригэр ис сүрэхпиттэн махтанабын. Түөлбэлэр начальниктара О. Москвитина, К. Семенова, О. Попова, П. Кононова, координационнай сэбиэт председателэ Кривогорницына М.В., «Ытык Сүбэ» Кокорев Г.С., партийнай тэрилтэ секретара Касьянов Г.С., детсадтар сэбиэдиссэйдэрэ Полищикова В.Р., Слепцова М. үлэһиттэри кытта көрсүһэрбэр бары усулуобуйаны оҥорон үлэ, тыыл ветерана Винокурова У.Ф., улуус мунньаҕын депутата Кривошапкин Г.И., улуус «Ытык Сүбэтин» чилиэнэ Винокуров И.В. сүбэнэн-аманан итэҕэллээх дьон быһыытынан көмөлөстүлэр.

Нэһилиэк хаһаайыстыбаннай культурнай олоҕо сайдыытыгар, дьон олоҕо бөҕө туруктаах буолуутугар түмсүүлээхтик «Кырдьаҕастан сүбэтин, эдэртэн эйэтин ылан» нэһилиэкпит дьонун этиилэригэр болҕомтолоохтук сыһыаннаһан, ону олоххо киллэриигэ бииргэ үлэлиэхпит, туох баар интеллектуальнай уонна экономическай кыаҕы барытын тыа сирин өрө көтөҕүүгэ тиэрдэр ханааллары булуурга уууроохпут.

Бука барыгытын Саҥа дьыл быраһыныыгынан!

Улуус мунньаҕын депутата Н. ДАНИЛОВ

Бу дьыл сэтинньи 28 күнүгэр биһиги күндү оҕобут, эдьиийбит Кулаковская Анисья Дмитриевна ыарахан ыарыыттан 41 сааһыгар күн сириттэн барбытын билигин ла итэҕэйбэппит.

Оҕобут, эдьиийбит ыалдьа сытар ыарахан кэмигэр күүс-көмө буолбут Канаева Шурочкаҕа, Колодезникова Нь. П. уонна кини дьиэ кэргэттэригэр, бииргэ төрөөбүттэригэр тиһэх суолутар атаарар ыар кэммитигэр Нам 1 №-дээх политехническай оскуола коллективыгар, Нам улуустааҕы гимназиятын коллективыгар, бииргэ үлэлээбит, үөрэммит дьүөгэлэригэр, бары аймахтарбытыгар, табаарыстарбытыгар махтанабыт.

Бука барыгытыгар амарах санааҕыт, өйөбүлгүт иһин тылынан сатаан этиллибэт махталбытын тириэрдэбит. Эһиги дьиэ кэргэнгитигэр дьолу-соргуну, кытаанах доруобуйаны, үгүс үөрүүнү, үлэйитигэр ситиһиилэри баҕарабыт.

Ийэтэ, аҕата, бииргэ төрөөбүттэрэ

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Дьылҕа-хаан оҥоһуута кытаанах да эбит. Биһиги күндү дьүөгэбит, коллегабыт Анисья Дмитриевна Кулаковская ыарахан ыарыыттан биһиги кэккэбититтэн өлөн туораабыта номнуо 40 хонуга буолла.

Анисья Дмитриевна 1959 с. ахсынньы 17 күнүгэр Евдокия Тимофеевна уонна Дмитрий Романович Кулаковскайдарга кыра эрдэҥиттэн сүрдээх холку, эйэҕэс, дуоспуруннаах майгылаах оҕо этэ. Оскуолаҕа көрсүө-сэмэй, үөрэххэ дьулуурдаах уонна дьоҕурдаах үөрэнээччиэн биллэрэ. Ася ордук математикаҕа уонна физикаҕа дьоҕурдааҕа. Оҕо эрдэҥинээҥи баҕа санаатын толорон кини СГУ физико-математическай факультетыгар физика салаатыгар үөрэммитэ. Студенныыр сылларыгар Анисья үөрэххэ-билиигэ тардыһыыта, дьоҕурдааҕа өссө ордук көстүбүтэ. Кини Сэргэлээххэ 5 сыл устата бииргэ олорбут дьүөгэлэригэр истиҥ, эрэллээх доҕор этэ. Анисья студенческай тутар этэрээккэ үрдүк таһаарыылаахтык хас да сайын үлэлээбитэ. Ол туоһутунан Саха АССР Верховнай Советын Бочуотунай Грамотатынан наҕараадаламмыта буолар.

Анисья Дмитриевна идэтин толору баһылаан хас да сыл үрдүк таһаарыылаахтык физика, математика учууталынан 1 сыл Ленскэйгэ, кэлин сылларга төрөөбүт улууһун Арбын, Затон, Нам 1 №-дээх орто политехническай оскуолаларыгар үлэлээбитэ.

Кини үөрэтэр оҕолоругар педагог быһыытынан ураты сыһыаннааҕын, оҕо уйулҕатын таба көрөн үлэлиирин сыаналаан 1996 с. Улан-Удэҕэ психолог идэтигэр үөрэҕин үрдэттэрэ ыыппыттара. Ол онтон ыла Анисья Дмитриевна Нам 1 №-дээх орто оскуолатыгар психологынан олоҕун тиһэх күнүгэр дылы үлэлээн кэлбитэ. Кинини биһиги олус үрдүк культуралаах, билиилээх, үрдүк таһымнаах специалист быһыытынан сыаналыыбыт. Кылаас оҕолор үөскүүр проблемалары, хас биирдии оҕо кыһалҕатын быһааларга олус элбэх үлэни коллегатын үрдүк категориялаах психолог Колесова Мария Семеновналыын ыыппыттара.

Анисья Дмитриевна уонна Мария Семеновна улуус психологическай сулууспатын холбоһугар умнуллубат биллэр-көстөр суолуиһиһи хааллардылар диэн саныыбыт.

Биһиги Асябыт кыра эрдэҥиттэн ийэтигэр, аҕатыгар, бииргэ төрөөбүттэригэр, дьүөгэлэригэр, бииргэ үөрэнэр оҕолоругар, учууталларыгар сүрдээх эйэҕэс сыһыаннаах, сытыары-сымнаҕас, холку майгылаах этэ.

Асябыт төһө да ыал буолан оҕо төрөтөн буөбэйдээбэтэҕин иһин бырааттарыгар, балтыларыгар ийэлии истиҥ сыһыаннаах, кыһамныылаах этэ, барыбытыгар сүбэһит-аманыт, барыбыт кыһалҕабытын, үөрүүбүтүн тэҥнэ үллэстэрэ. Ыалдьа да сылдьан сүбэтин-аматын биэрэрэ, кыһаллара-мүһэлэрэ.

Дьылҕа-хаан ыйаҕа ыарахан да эбит, Асябыт өссө даҕаны эйэҕэс-сайаҕас майгытынан биһиэхэ, доҕотторугар төһөлөөх тапталын, билиитин биэриэ этэй. Асябыт сырдык ыраас мөссүөнэ, үөрэ-көтө сылдьара, хорсун-күүстээх санаата биһиги сүрэхпитигэр мэлдьи хаалыа, куруук ахта-саныы сылдьыахпыт.

Анисья Дмитриевна үөрэппит оҕолоругар, чугас доҕотторугар, бииргэ үлэлээбит коллегаларыгар бэйэтин ыраас санаата, үтүөҕэ-кэрэҕэ тардыһар модун күүһэ, үлэҕэ бэриниилээҕэ, дьоҥҥо-сэргэҕэ амарах сыһыана сырдык өйдөбүл буолан хаалыаҕа.

Дьүөгэлэрэ, коллегалара

Бу дьыл тохсунньу 10 күнүгэр биһиги таптыыр, ытыктыыр ийэбит, эбэбит, хос эбэбит тыыл, үлэ ветерана Сивцева Матрена Никифоровна күн сириттэн барбыта номнуо 40 хонугун туолла. 74 саһыгар эмискэччи ыар ыарыы быыдьаан быдан дьылларга букатыннаахтык илдьэ барда.

Ийэбит Хатыҥ Арыы нэһилиэгэр, Кыһыл Дэриэбинэҕэ төрөөбүтэ. 1941 сыллаахха 14 саастааҕар аҕатын, убайын сэриигэ ыытыттар, ийэтэ ыалдьан өлбүт. 5 саастаах балтынаан иккиэйэх хаалбыттар. Оччотооҕу кэмнэ ийэбит эр киһи үлэтин толорор, косилканан от-мас тарар, кэбиһэр, кыһын от-мас тиэйиитэ тоҥуу-хатыы, аччыктааһын олох ыардарын барытын билбит.

Аппааныга, Искраҕа 1943-1962 сс. дояркалаабыта, үчүгэй үлэтин иһин эбии дохуот ылбыт. «Нам» совхозка 1962-1977 сс. дояркалаан биир бастыҥ үлэһит буолбут. Олохтоох сэбиэт депутатынан, ВДНХ путевкатыгар тиксибит. 1977-1988 сс. ыччат сүөһү иитиитигэр үлэлээбит. Үтүө суобастаах үрдүк таһаарыылаах үлэтин түмүгэр социалистическай куоталаһыы кыайыылааҕын знактарынан наҕараадаламмыта. Сааһын тухары ыыах-сүөһүнү кытта үлэлээбititтэн киэн туттара. «Ынах-сүөһү баар буолан сэрии-сут кэмигэр тыыннаах хаалбыппыт» диирэ. Кэлин сылларга бочуоттаах сыпыьалаҥҥа олордор хамсыырын тухары нэһилиэгин общественнай олоҕор, концертка актыыбынайдык кыттара, бэртээхэй хоһооннору суруйара. Ийэбит олус дьаһаллаах буолан бүгүҥү олох хардыытыгар тус бэйэтин санаатынан крестьянскай хаһаайыстыба тэринэн үлэлээбитэ.

Ийэбит олорон ааспыт олоҕо сиэннэригэр, хос сиэннэригэр үтүө холобур буолуоҕа, ийэбит сырдык кэриэһин биһиги умнуохпут суоҕа, кини туһунан үтүө өйдөбүл өйбүтүгэр-санаабытыгар сөгөн сылдьыаҕа.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, кийиттэрэ, күтүөттэрэ

Калугина Вера Ивановна родилась 20 декабря 1937 г. По окончании Бугульминского медучилища Татарской Республики направлена на работу в ЯАССР Нижне-Колымский район в 1959 году фельдшером.

В 1962 г. переехала в Намский район. За период работы в с. Намцы Намского района проработала на разных должностях: вызовным фельдшером, орг. методкабинета фельдшером, зав. инфекционным отделением, зав. сан. яслями и до последних дней медсестрой инфекционного кабинета Намской поликлиники.

Вера Ивановна всегда относилась к своей работе добросовестно, коллектив вспоминает ее с большим уважением, всегда пользовалась у больных авторитетом.

Награждена почетными грамотами, благодарственными письмами, лично благодарственным письмом от Президента Республики Саха(Я).

Население, коллектив ЦУБ ветерана труда и тыла, молодые специалисты поликлиники помнят Веру Ивановну всегда веселой, отзывчивой, доброй душой человека.

Коллеги

ЧУОЛКАЙДААҺЫН

«Эҥсиэли» хаһыат 2001 с. сэтинньи 10 күнүттэн 129 №-гэр бэчээттэммит «ИДьУО иһитиннэрэр» диэн сводкаҕа «сүөһү уоруутугар буруйданан Никольскай олохтоохо Т.Т. Тихонов тутулунна» диэн бэчээттэммитин «ирдэбил түмүгэр Т.Т. Тихонов, 1945 с. төрөөх, Никольскайтан төрүттээх, Нам селотугар олохтоох, туптээх үлэтэ суох, тутулунна» диэн көннөрөн аҕаргытыгар. Бу алдас матырыйаалы бэлэмнээбит сотрудниктыын таһаарылыннна, сэмэлиир миэрэ туттулунна.

Молодая семья снимет квартиру или ч. дом в Намцах.
Обр. 23-1-39, спросить Семена.

Продается трактор МТЗ-82 1995 г. в. с приспособлениями. Цена договорная. ***Конт. тел. 21-6-24.***

Суһаллык дьиэ көҥдөйүн атылаһабыт. Төлөбүрэ уу харчынан, кэпсэтии быһыытынан.
Билсэр тел. 27-6-10.

Нам улууһун пенсионнай фондатын управлениета пенсионердар истиилэриҥэр биллэрэр: Российскай Федерация саҥа Федеральнай Сокуоннара 2002 сыл тохсунньу 1 күнүттэн үлэҕэ киирэр программалара хойутаабытынан тохсунньу ыйдаары пенсия төлөбүрэ хойутуур.

Артамонова А.Д. аатыгар бэриллибит пенсионнай дастабырыаннна суппутүнэн дьиҥэ суоҕунан ааҕыллар.

Бырааппыт, убайбыт Никита Николаевич, кийиппит, саҥаспыт Татьяна Васильевна Ивановтарга тапталлаах уоллара
КЕШИК
хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Намтан, Сындыыстаахтан, Долохоноттон Замятиннар, Искраттан Прокопьевтар, Замятиннар, Арбынтан Ивановтар

Искра нэһилиэгин дьаһалтата, общественнаа нэһилиэк дьаһалтатын кылаабынай специалиһа Иванова Т.В., кэргэнигар Никита Николаевичка, оҕолоругар Настяҕа, Таннаҕа таптыыр уоллара, бырааттара, убайдара
КЕША
оҕо сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүгэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Күндү бииргэ үөрэнэр доҕорбутугар, үөрэнээччибэр Алешаҕа, кини убайыгар, быраатыгар, ийэлэригэр Ульяна Алексеевнаҕа таптыыр аҕалара, кэргэнэ
ЯДРИХИНСКАЙ Алексей Иванович
өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Хатырык орто оскуолатын 11 кыл. үөрэнээччилэрэ, кылаас салайааччыта, төрөппүттэрэ

Хатыҥ Арыы нэһилиэгин дьаһалтата нэһилиэк олохтоохо
УВАРОВСКАЙ Владимир Владимирович
хомолтолоохтук өлбүтүнэн ийэтигэр Уваровская Дария Спиридоновнаҕа, бииргэ төрөөбүттэригэр уонна аймахтарыгар, чугас дьоҥуттан дириҥ кутурҕаммытын тириэрдэбит.

Күндүтүк саныыр эдьиийбитигэр Уваровская Дария Спиридоновнаҕа, бырааттарбытыгар Петяҕа, Аликка тапталлаах оҕото, бырааттара, убайдара
ВОВА
6 дь. тохсунньу 4 күнүгэр хомолтолоохтук күн сириттэн барбытыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Графтан, Аппааныттан Машниковтар

Бииргэ үөрэммит табаарыспыт
УВАРОВСКАЙ ВОВА
хомолтолоохтук өлбүтүнэн ийэтигэр, убайыгар, быраатыгар, кийиттэригэр, бары аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Хатыҥ Арыы орто оскуолатын 1994 с. выпускниктара

Күндү балтым, эдьиийбит Уваровская Дария Спиридоновна, бырааттарбыт Петя, Алик оҕобут, бырааккыт, убайгыт
ВОВА
хомолтолоохтук бу күн сириттэн барбытынан бэйэбит дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит.
Аппааныттан, куораттан эдьиий Мотя, Ноговицыннар, Самсоновтар

Күндү дьүөгэбэр Дария Спиридоновнаҕа, убайыгар Петяҕа, быраатыгар Алиока, кийиттэригэр, аймахтарыгар таптыыр уола, быраата, убайдара
УВАРОВСКАЙ Вова
хомолтолоохтук өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Аппааныттан Чирикова М.С.

Күтүөппүтүгэр сэрии, тыыл, үлэ ветерана Иванов Николай Семеновичка уонна кини оҕолоругар кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ тыыл, үлэ ветерана
ИВАНОВА Анастасия Иосифовна
ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Быраата, кийиитэ Замятиннар уонна оҕолор

МУ НУ ЖКХ коллектива уруг тракториһынан үлэлээбит
ГАВРИЛЬЕВ Афанасий Афанасьевич
соҥумардык өлбүтүгэр кэргэнигэр, оҕолоругар, аймахтарыгар дириҥ кутурҕанын тиэрдэр.

Нам 1 №-дээх политехническай орто оскуолатын коллектива уонна төрөппүттэрин комитета Гаврильева Надежда Степановнаҕа, кэргэнэ, кини оҕолоругар, биһиги оскуолабыт үөрэнээччилэригэр Фенаҕа уонна Айтаҕа аҕалара
ГАВРИЛЬЕВ Афанасий Афанасьевич
соҥумардык өлбүтүнэн дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Нам 1 №-дээх оскуолатын коллектива уонна төрөппүттэрин комитета

РЕДАКТОР В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура, — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; **"НАМ" ТРК — 21632**; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционнай издательскай система — 21141

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива. Маассабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональнай управлениетыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — **Я 0085.**

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэйитин, дьиэйит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакциятакиирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

***"ЭҢСИЭЛИ"* - Нам улууһун хаһыата.**
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложнай уул. 2.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Талылыына уонна тамылыына "Эҥсиэли" хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга "Сахаполиграфиздат" НИПК бэчээттэнэ, Орджоникидзе уул. 38.
Формата А3. Кэмэйэ 1,0 бэчээт. лист.
Индекс — 54889. Тираһа — 2343
Бэчээккэ илии баттанна —12:00 ч, 9.01. 2002
Сакаабын №-рэ — 3